

2e Bestuursrapportage 2023

26-01-2024

2 Programma Sociaal

2.1 Beleidsmatige ontwikkelingen (zonder begrotingswijziging)

2.1.1 Wmo

2.1.1.1 Kostprijsonderzoek Wmo begeleiding en vervoer

De contracten voor Wmo begeleiding en vervoer lopen af op 31 december 2023. Om per 1 januari 2024 begeleiding en vervoer te kunnen voortzetten is een aanbesteding gestart, met als doel om partijen voor 5 jaar te contracteren. In voorbereiding op de aanbesteding zijn de aanbieders schriftelijk geconsulteerd om te toetsen:

- Wat is hun kostprijs? Dat om op basis daarvan een reële kostprijs te berekenen en te gebruiken in de aanbesteding;
- Passen de huidige tarieven bij de kosten die de aanbieders maken?
- Is een jaarlijkse OVA indexatie voldoende om de stijgende kosten te compenseren? (OVA is de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling)

Niet alle aanbieders hebben gereageerd op deze schriftelijke consultatie. De aanbieders die wel hebben gereageerd zijn aanbieders ofwel met een laag aantal cliënten in Ouder-Amstel of kleine aanbieders die hierdoor minder hoge kosten maken waardoor deze aanbieders uit de voeten kunnen met de huidige tarieven en de voorgestelde jaarlijkse OVA indexatie. Hoewel op basis van de voorhanden informatie een zorgvuldige afweging is gemaakt over de in de aanbesteding voorgestelde tarieven voor begeleiding en vervoer is na de publicatie van de aanbesteding in juli 2023 een bezwaar ontvangen van één van de grotere aanbieders in Ouder-Amstel. Dat bezwaar handelt over de passendheid van de gehanteerde begeleiding- en vervoertarieven. Daarnaast zijn er door de overige aanbieders ook in de schriftelijke nota van inlichtingen diverse vragen gesteld over de onderbouwing van de tarieven. Op basis daarvan is besloten om een breed kostprijsonderzoek uit te laten voeren, ook op basis van landelijke gegevens, en dat was de reden om de aanbesteding in te trekken.

Inmiddels is er een kostprijsonderzoek uitgevoerd waarbij alle aanbieders zelf in detail hebben aangegeven wat hun kostprijzen zijn op de diverse vormen van begeleiding en vervoer. Bij het kostprijsonderzoek zijn ook benchmarkgegevens uit het land gebruikt ter toetsing. Tot op heden heeft het kostprijsonderzoek geleid tot een bijstelling omhoog van de begeleidingstarieven m.u.v. van het tarief woonbegeleiding. Hierover moet nog gesproken worden met de aanbieders. Er zijn geen landelijke benchmarkgegevens voorhanden om dat tarief te toetsen. Het vervoertarief is hetzelfde gebleven en is conform de landelijke benchmarkgegevens. Wanneer ook het tarief woonbegeleiding is getoetst wordt een verslag uitgebracht over de resultaten van het kostprijsonderzoek en wordt de aanbesteding voortgezet. N.a.v. het kostprijsonderzoek gaan de Wmo begeleidings- en vervoerscontracten in per 1 april i.p.v. 1 januari 2024. Er worden overbruggingscontracten afgesloten voor de tussenliggende periode.

2.1.1.2 Wachtlijsten

De uitvoeringsorganisatie Duo+ kampte met wachtlijsten als het gaat om de Wmo meldingen. Door middel van een inhaalslag zijn de achterstanden inmiddels weggewerkt.

2.1.1.3 Doordecentralisatie lokale toegang Begeleid Thuis

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2024 verantwoordelijk voor inwoners die een beroep doen op Beschermd Wonen (Begeleid Thuis). Vanaf dat moment krijgen de gemeenten volgens een verdeelmodel structurele middelen van het Rijk om deze taken uit te voeren.

kunnen voeren. Op dit moment wordt de toegang voor MO/BW (Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen) en BT/BV (Begeleid Thuis/Beschermd Verblijf) verzorgd door de Centrale Toegang (CT), gevestigd in Amsterdam en uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De CT blijft de toegang voor Beschermd Verblijf en Begeleid Thuis met wooncomponent doen. De eerste stap van de doordecentralisatie is om de regiogemeenten verantwoordelijk te laten zijn voor onderzoek en indicatiestelling van Begeleid Thuis zonder wooncomponent. Het voornemen is om in derde kwartaal 2023 te beginnen met de implementatie. De middelen voor het organiseren van een lokale toegang zijn nog onbekend. Uit het transformatieplan en de praktijk moet blijken wat de uiteindelijke kosten gaan zijn en op welke wijze deze gedekt worden.

2.1.2 Jeugd

2.1.2.1 Toename specialistische jeugdhulp

De afgelopen jaren is een toenemende vraag naar meer langdurige en zwaardere jeugdhulp ontstaan. Dit is met name te wijten aan een stagnerende uitstroom, niet zozeer aan een hogere instroom. Ook geven aanbieders aan dat van de benodigde behandeling de zwaarte groter wordt en de duur steeds langer wordt.

Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de landelijke trend. We zien nog steeds de gevolgen van corona en de getroffen overheidsmaatregelen, die diep hebben ingegrepen op het dagelijks en persoonlijk leven van jongeren. Ook landelijk ontwikkelingen dragen bij aan een toenemend beroep op jeugdhulp. Zo zijn er wachtlijsten voor de volwassenen GGZ, terwijl een groot deel van de ouders van jeugdigen met hulp GGZ-problematiek heeft. Ook de hoge drempel voor de Wet Langdurige Zorg is een reden waardoor jeugdigen op hulp vanuit gemeenten zijn aangewezen. Bovendien is de toegang tot hulp binnen de Jeugdwet ruim geformuleerd en wordt er geen eigen bijdrage gevraagd, wat wel het geval is binnen andere voorzieningen.

Naast bovenstaande ontwikkelingen kijken we ook naar een mogelijke verklaring voor de stijging in gesprek met verwijzers en aanbieders. Ook hierin lijken de naweën van corona een rol te spelen: kinderen komen in de knel op het onderwijs door ontstane achterstand, zowel qua leren als op sociaal vlak. Het onderwijs lijkt dan al sneller door te verwijzen naar jeugdhulp. Breder kunnen we ook een verklaring zien in de prestatiecultuur die een steeds grotere rol speelt in de maatschappij, waarin ouders en jeugdigen niet altijd meer mee kunnen komen. Er spelen kortom meerdere factoren een rol bij het toenemende beroep op jeugdhulp.

Ontwikkelingen in 2023

De toename leidt er toe dat we in 2023 hogere cliëntaantallen zien bij de tien kernpartners voor hoogspecialistische jeugdhulp (HSJH) in 2023 waarmee Ouder-Amstel (samen met Diemen en Uithoorn) een samenwerking is aangegaan. Kernpartners geven aan dat de zwaarte en duur van de benodigde zorg de uitstroom belemmert. Dit leidt tot hogere kosten. Op basis van gesprekken met kernpartners is daarom bij de eerste Burap aanvullend budget aangevraagd waarmee de verwachting was cliëntenstops tot in ieder geval de zomer te kunnen voorkomen. Bij de voortgangsbesprekingen met kernpartners en bij het opstellen de prognose voor de tweede Burap is geconstateerd dat medio 2023 bij 2 van de 10 kernpartners de lumpsums volledig zijn uitgenut, inclusief de in de eerste Burap aangevraagde ophoging van € 200.000. Daarmee hebben die partijen geen financiële ruimte meer om nieuwe cliënten in behandeling te nemen. Dit is niet wenselijk omdat deze kernpartners veelal de zwaarste categorie cliënten behandelen – cliënten in crisis, onveiligheid en/of vanuit een gerechtelijke maatregel.